



26.03.2019

Asia/5

§ 110

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan talousarvion toteutuminen vuonna 2018

HEL 2019-003206 T 02 02 01

Päätös

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti merkitä tiedoksi yhteenvedon kasvatuksen ja koulutuksen toimialan vuoden 2018 talousarvion toteutumisesta.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Tero Vuontisjärvi, talous- ja suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 80295
tero.vuontisjarvi(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Riskienhallinnan selonteko Kasko 2018
- 2 Kasko tuloslaskelma 2018
- 3 Kasko tase 2018

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala on antanut kaupungin ohjeiden ja aikataulujen mukaisesti tiedot kaupungin vuoden 2018 tilinpäätöstä varten sekä selvityksen talousarvion toteutumisesta kaupungin toimintakertomusta varten.

Aineistoon sisältyvät liitteenä olevat toimialan tuloslaskelma ja tase sekä selonteko riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestämisestä. Yksityiskohtaisempi selvitys toimialan toiminnasta vuonna 2018 annetaan toimialan toimintakertomuksessa.

Käyttötalous



Toimialan vuoden 2018 käyttötalouden määrärahat olivat 1 140 675 000 euroa. Toimialalle asetettu tulotavoite puolestaan oli 56 miljoonaa euroa.

Käyttötalouden menot vuonna 2018 olivat noin 1 138 784 000 euroa ja tulot noin 66 000 000 euroa. Toimintakate (tulot-menot) alitti talousarvion noin 12 miljoonalla eurolla eli 1,1 %. Alitus johtui lähinnä talousarviossa ennakoitua suuremmista tuloista.

Tuloja kertyi vuonna 2018 noin 10 miljoonaa euroa talousarviossa ennakoitua enemmän. Lisätulot kertyivät ulkopuolisesta hankerahoituksesta sekä varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista.

Menoja kertyi noin 1,9 miljoonaa euroa eli 0,2 % euroa talousarviossa ennakoitua vähemmän johtuen mm. siitä, että varhaiskasvatuksen asiakasmäärä kasvoi talousarviossa ennakoitua vähemmän.

Investoinnit

Toimialalla oli käytettävissään investointimäärärahoja kaikkiaan 43,1 miljoonaa euroa.

Määrärahoista käytettiin kaikkiaan 20,5 miljoonaa euroa. Käyttämättä jäi noin 22,6 miljoonaa euroa, josta noin 21,5 miljoonaa euroa johtui hankintojen siirtymisestä vuodelle 2019. Kaupunginvaltuusto myönsi helmikuussa 2019 toimialalle 21,5 miljoonan ylitysoikeuden vuoden 2019 talousarvioon kattamaan siirtyneiden hankintojen kustannukset.

Pääosa siirtyneistä hankinnoista oli ICT-hankintoja. Tietotekniikkainvestointien viivästykset johtuivat toimitusten viivästymisistä, tietohallinnon henkilöstövajeesta ja investointien uudelleenarvioinnista. Toimialan laitetilauksien suuruudesta johtuen toimittajat eivät pystyneet toimittamaan kaikkia tilattuja laitteita annetussa aikataulussa. Investointien valmistelua on viivästyttänyt myös tietohallinnon henkilöstövaje, jota pystyttiin asteittain korjaamaan vuoden kuluessa. Merkittäviä hankintakokonaisuuksia, kuten oppimisen kokonaisvaltaiseen tietojärjestelmään liittyviä hankintoja arvioitiin uudelleen. Järjestelmän kustannustehokkuuden varmistamiseksi järjestelmäarkkitehtuuria tarkistettiin syksyn aikana, minkä jälkeen hankinnat on käynnistetty.

Asiakasmäärät

Asiakasmäärät kasvoivat ja ylittivät talousarvion perusopetuksessa, luokikoulutuksessa ja ammatillisessa koulutuksessa. Varhaiskasvatuksessa kaupungin omien päiväkotien lapsimäärä kasvoi, mutta selvästi talousarviossa ennakoitua vähemmän.



Kaupungin järjestämiä tai tukemia varhaiskasvatuspalveluja käytti vuonna 2018 kaikkiaan 39 520 lasta. Varhaiskasvatuksessa kaupungin omien päiväkotien lapsimäärä kasvoi 419 lapsella eli noin 2 % vuoteen 2017 verrattuna. Kasvu jäi kuitenkin 1 100 lasta pienemmäksi, kuin talousarviossa ennakoitiin. Vuonna 2018 otettiin käyttöön runsaat 1 063 tilapaikkaa, jotka kaikki ovat käytössä. Samalla purettiin päiväkotien olemassa olevien tilapaikkojen ylikuormitusta. Kaupunkistrategian mukaisesti 5-vuotiaiden varhaiskasvatus muuttui syksystä 2018 osittain maksuttomaksi (neljä tuntia päivässä). Tämä lisäsi palveluiden kysyntää talousarviossa ennakoitua vähemmän. Kaupunkistrategian mukaisesti talousarviossa varauduttiin nostamaan varhaiskasvatuksen osallistumisastetta. Perhepäivähoidossa olevien lasten ja kotihoidontuella hoidettavien lasten määrä laski vuoteen 2017 verrattuna.

Kaupungin peruskouluissa opiskeli vuonna 2018 yhteensä 42 530 lasta. Perusopetuksen asiakasmäärä kasvoi vuoteen 2017 verrattuna noin 1 300 oppilaalla eli noin 3 %. Kasvu ylitti talousarviossa ennakoitun kasvun noin 360 oppilaalla.

Kaupungin lukioden kokonaisopiskelijamäärä oli 8 580. Lukiokoulutuksen opiskelijamäärä kasvoi vuoteen 2017 verrattuna noin 170 opiskelijalla eli noin 2 %. Talousarviossa ennakoitiin opiskelijamäärän lievää kasvua.

Ammatillisen koulutuksen opiskelijamäärä tilastoidaan opiskelijavuosina vuodesta 2018 alkaen. Järjestämislupa on 8 947 opiskelijavuotta, lisäksi vuodelle 2018 myönnettiin 1 000 tavoitteellista opiskelijavuotta, yhteensä 9 947 opiskelijavuotta. Stadin ammattiopiston opiskelijavuosikertymä oli vuonna 2018 kaikkiaan 9 812. Vuoden 2018 tavoitteellisista opiskelijavuosista Stadin ammattiopiston opiskelijavuosikertymä jäi 135 opiskelijavuotta eli järjestämisluvan käyttöaste oli 98,6 %.

Tuottavuus

Toimialan tuottavuutta mitattiin vuonna 2018 toimialatasolla. Tuottavuus lasketaan tuottavuusindeksillä tuotos-panoslaskentana. Tuotoksena käytettiin painotettuja asiakasmääriä ja panoksina palvelujen järjestämisen kustannuksia. Näin mitattu tuottavuus parani hieman verrattuna vuoteen 2017 ja ylitti talousarviotavoitteen.

Sitovat tavoitteet

Toimialalla on kaksi sitovaa tavoitetta vuoden 2018 talousarviossa. Molempien tavoitteiden toteutumisesta mitattiin viidellä mittarilla, joista kolmessa piti saavuttaa asetettu tavoitetaso tavoitteen toteutumiseksi. Molemmat tavoitteet toteutuivat.



Tavoite 1: Helsingissä joustavat elinikäisen oppimisen polut ottavat huomioon erilaisten oppijoiden tarpeet

Mittari 1: Jokaiselle lapselle on laadittu uuden varhaiskasvatussuunnitelman mukainen lapsen varhaiskasvatussuunnitelma

Tavoitetasoa ei saavutettu. Suomenkielisessä varhaiskasvatuksessa toteuma oli 99,1 % ja ruotsinkielisessä varhaiskasvatuksessa 96,4 %.

Tavoitetason alitus johtui puutteellisesta dokumentoinnista sekä suunnitelmien laadintaan varattujen tapaamisten siirtyminen vuodelle 2019 erilaisten perheistä tai henkilöstöstä johtuneiden syiden vuoksi. Ruotsinkielisessä varhaiskasvatuksessa tavoitteen toteutumista hidasti myös henkilöstövajaus.

Mittari 2: Portfolio-oppimista toteutetaan kaikissa peruskouluissa. Oppijan oppimisprosessi nähdään kokonaisuutena ja portfolio seuraa oppijan mukana koko hänen oppimispolkunsa ajan.

Tavoitetaso saavutettiin. Kaikissa suomen- ja ruotsinkielisissä peruskouluissa vähintään 30 % koulujen ryhmistä käytti vuoden 2018 loppuun mennessä portfolio-oppimista arviointiprosessin tukena

Mittari 3: Lukiokoulutuksessa opiskelijat laativat urasuunnitelman ohjaushenkilöstön tuella 1. vuoden loppuun mennessä.

Tavoitetasoa ei saavutettu ruotsinkielisessä lukiokoulutuksessa. Ruotsinkielisissä lukioissa urasuunnitelmia oli laadittu 95,7% ensimmäisen vuoden opiskelijoista. Tavoite ei toteutunut Brändö gymnasiumissa. Kaikki opiskelijat eivät osallistuneet yhteisiin urasuunnitelman teko-tilaisuuksiin kehotuksista huolimatta. Osa heistä on urheilupainotteisella linjalla ja he ovat olleet kilpailumatkoilla suunnitelman tekoaikoina.

Mittari 4: Ammatillisessa koulutuksessa jokaiselle opiskelijalle on laadittu henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma, joka sisältää puuttuvan osaamisen hankkimistavan.

Tavoitetaso saavutettiin.

Mittari 5: Vapaassa sivistystyössä suunnitellaan ja otetaan käyttöön opitun tunnistamisen ja tunnustamisen menetelmät.

Tavoitetaso saavutettiin. Helsingin työväenopistossa otettiin käyttöön Helsingin aikuislukion ja Helsingin ammatti- ja aikuisopiston kanssa yhteisesti sovittu todistus pohjainen opitun tunnistamisen menetelmä. Työväenopisto myöntää opiskelijan pyynnöstä todistuksen, jossa kuvataan kurssin tavoitteet ja sisältö. Todistuksella työväenopistossa opittu voi-



26.03.2019

Asia/5

daan lukea hyväksi henkilön opintoihin ammattiopistossa, lukiossa tai yliopistossa.

Tavoite 2: Tehostetaan toimialan yhteistä tilankäyttöä

Mittari 1: Neljä suomenkielisen esiopetuksen ryhmää käynnistyy peruskoulujen tiloissa.

Tavoitetaso saavutettiin. Viisi esiopetusryhmää aloitti toimintansa syksyllä 2018 peruskoulujen tiloissa.

Mittari 2: Koulujen tilankäyttöä tehostetaan järjestämällä opetusta koulun ulkopuolella 5 %.

Tavoitetasoa ei saavutettu. Käytännössä tavoitetason saavuttaminen olisi edellyttänyt, että jokaisessa ryhmässä järjestetään opetusta koulun ulkopuolella 9,5 koulupäivää lukuvuodessa.

Suomenkielisissä peruskouluissa opetusta järjestettiin koulun tilojen ulkopuolella keskimäärin 7 päivää ja ruotsinkielisissä peruskouluissa keskimäärin 9,04 päivää koulun tilojen ulkopuolella vuonna 2018.

Tavoitteen saavuttamista hankaloitti opetussuunnitelman sisänaajovaihe, jolloin kouluilla tehtiin paljon samanaikaisia pedagogisia kehittämistoimia. Tavoitteen seuranta Wilma-järjestelmässä ei toiminut heti alkuvuodesta, jolloin koulut joutuivat odottamaan merkintöjen tekemisessä ohjelmaan. Tämä selittää osin alkuvuoden alhaisia lukuja.

Mittari 3: Lukioiden tilankäyttöä tehostetaan järjestämällä opetusta oppilaitoksen ulkopuolella 5 %.

Käytännössä tavoitetason saavuttaminen olisi edellyttänyt, että jokaisessa ryhmässä järjestetään opetusta koulun ulkopuolella 9,5 koulupäivää lukuvuodessa.

Tavoitetaso ylitettiin selvästi. Suomenkielisissä lukioissa koulun ulkopuolisia päiviä oli keskimäärin 17 ja ruotsinkielisissä lukioissa 23,5.

Mittari 4: Työpaikalla tapahtuva oppiminen kasvaa ammatillisessa koulutuksessa 5 % verrattuna vuoteen 2017.

Tavoitetaso saavutettiin. Työpaikalla tapahtuvan oppimisen toteuma 1.1.–31.12. välisenä aikana oli yhteensä 344 384 päivää, tavoitteen ollessa 316 030 päivää (toteuma 114 %). Vuonna 2017 työpaikalla tapahtuvaa oppimista yhteensä 300 981 päivää.

Mittari 5: Vapaan sivistystyön tilankäyttöä tehostetaan järjestämällä opetusta oppilaitoksen ulkopuolella 5 % enemmän kuin vuonna 2017.



26.03.2019

Tavoitetaso saavutettiin. Suomenkielisen työväenopiston tavoite oli 14 004 tuntia ja toteuma 14 136 tuntia. Ruotsinkielisessä työväenopistossa opetusta järjestettiin oppilaitoksen ulkopuolella 1 799 tuntia, kun tavoitetaso oli 1 545 tuntia.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Tero Vuontisjärvi, talous- ja suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 80295
tero.vuontisjarvi(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Riskienhallinnan selonteko Kasko 2018
- 2 Kasko tuloslaskelma 2018
- 3 Kasko tase 2018

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano